

Jaarprogramma groep 7

Lezen

De volgende leesvormen komen in groep 7 aan bod

* **Begrijpend lezen**

De methode die we gebruiken heet “ *Nieuwsbegrip XL*”. Het stimuleert het leesbegrip op een leuke, aansprekende manier. Actuele teksten worden als uitgangspunt gebruikt en er wordt structureel aan woordenschat gewerkt. Nieuwsbegrip gaat uit van 5 strategieën: voorspellen, ophelderen van onduidelijkheden, samenvatten, vragen stellen en relaties/verwijswoorden.

Iedere week bevat één instructieles. In de instructielessen maakt de leerkracht met de kinderen gebruik van een informatieve leestekst gebaseerd op de actualiteit. Met actuele teksten oefenen de kinderen de geleerde vaardigheden uit de instructieles. Via een vast stappenplan en een vragenlijst leren de kinderen hoe ze de juiste informatie uit een tekst kunnen halen. Dit wordt 1x per week gedaan en de leerkracht begeleidt de kinderen hierin. De kopieerbladen worden na de les mee naar huis gegeven. Daarnaast oefenen de kinderen de aangeleerde vaardigheden 1x per week zelfstandig op de computer door middel van andere tekstsoorten.

* **Technisch Lezen**

Kenmerken van een goede technische leesvaardigheid zijn accuratesse (correct lezen) en vlotheid (vlot lezen). Deze beide kenmerken zijn belangrijk voor begrijpend lezen.

De verschillen in leesvaardigheid kunnen enorm groot zijn.

Om deze verschillen hanteerbaar te maken, maken wij gebruik van de technisch leesmethode Estafette.

Via deze methode krijgen kinderen die er behoefte aan hebben instructie en begeleiding. Kinderen die behoefte hebben aan een verlengde leertijd, krijgen meer tijd om de gestelde doelen te behalen.

Kinderen die geen behoefte hebben aan instructie en begeleiding, krijgen de gelegenheid zelfstandig te werken.

De kinderen die het hoogste leesniveau bereikt hebben blijven op diverse manieren met boeken werken om het leesniveau/ leestempo te handhaven en/of te verhogen.

Om te beoordelen voor welke aanpak uw kind in aanmerking komt gaan we uit van de scores van toetsen. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de scores van de DMT toets van CITO en de toets Technisch Lezen van CITO. In september en in januari wordt er een indeling gemaakt welk kind voor welke aanpak in aanmerking komt.

Daarnaast lezen de kinderen zelfstandig in een eigen gekozen leesboek zeker ook om het leesplezier te behouden / verhogen.

Alle kinderen uit groep 7 werken met een boekje *Vloeiend & Vlot* van Estafette. Hier wordt wekelijks klassikaal uit gelezen om het leesniveau op pijl te houden en moeilijkheden aan de orde te blijven stellen. Verder zal dit boekje regelmatig gepakt worden bij de start van het vrij lezen. Kinderen lezen hier dan individueel of in tweetallen een aantal minuten uit.

* **Boekbespreking**

De leerlingen kiezen een boek, dat zij gelezen hebben. Zij houden hier een boekbespreking over. Ze vertellen aan de groep in het kort waar het boek over gaat. Daarnaast lezen zij een belangrijk stukje uit het boek voor. Voorafgaand aan het voorlezen leiden zij het stukje in. De leerlingen bereiden dit thuis voor. Tijdens de boekbespreking wordt er gelet op: woordgebruik en zinsbouw, het vrij durven spreken en het enthousiasme.

Taal

* Taal in beeld

De methode biedt een jaarprogramma voor 34 schoolweken. Hierin zijn opgenomen: acht blokken van vier weken en twee uitloopweken (één na blok vier en één na blok acht). In de eerste drie weken van elk blok worden twaalf basislessen aangeboden. In de vierde week is er een toetstaak. Afhankelijk van de resultaten krijgen de leerlingen daarna herhalingstaken of plustaken.

Blok 1 is een herhalingsblok van het voorgaande jaar waarin kort de belangrijkste stof aan bod komt. Blok 8 is een terugblikblok waarin de leerstof van dat schooljaar kort wordt samengevat en herhaald.

Over de jaren heen bevatten alle blokken voor alle jaargroepen dezelfde thema's.

De leerstof in Taal in beeld kent vier taaldomeinen:

1. woordenschat: woordleervaardigheden, woordonthoudvaardigheden, strategieën
2. spreken/luisteren: gesprekstechnieken, spreek/luister situaties, lichaamstaal, woordgebruik
3. schrijven (stellen): tekstsoorten schrijven, tekstonderdelen, woordgebruik, opbouw, lay out
4. taalbeschouwing: woordbouw, zinsbouw, ontleden en taalgebruik

Spelling

* Spelling in beeld

Spelling in beeld gaat uit van het leren spellen door het toepassen van strategieën.

De aandacht gaat uit naar het spellingproduct (zoveel mogelijk woorden goed schrijven), en naar het spellingproces (de juiste denkwijze volgen).

De leerstof in Spelling in beeld is gebaseerd op drie strategieën:

1. Klankstrategie, schrijven zoals je het woord hoort.
2. Regelstrategie, het toepassen van de spelling regel,
3. Weetstrategie

De leerlingen leren de twee persoonsvormen in de verleden tijd te schrijven. Daarnaast wordt de spelling van de werkwoorden in de tegenwoordige tijd herhaald. Ook leren de leerlingen de persoonsvorm vinden. Zij leren de termen regelmatige (zwakke werkwoorden) en onregelmatige werkwoorden (sterke werkwoorden).

Naast de spelling van werkwoorden, worden ook wekelijks nieuwe spellingscategorieën aangeboden.

Voor de evaluatie per blok zijn er in elk blok twee dictees opgenomen. Een signaaldictee na les 5 en een controledictee na les 6. Het signaaldictee is facultatief. Bij ieder woord wordt de passende strategie gekozen. De leerlingen geven aan of ze denken dat het woord goed geschreven is. Ze kijken hun eigen dictee na en verbeteren de fouten. De uitlegkaarten kunnen nog eens worden doorgenomen.

Als de stof door veel leerlingen onvoldoende wordt beheerst, dan zijn er mogelijkheden voor begeleide herhalingslessen.

Rekenen

De Methode "**Alles telt**" is een realistische reken- en wiskunde-methode. Het organisatiemodel van Alles telt kent twee hoofdcomponenten: een leerkrachtgebonden les en een les zelfstandig werken. De methode bestaat uit 6 blokken van 25 lessen. Een blok duurt 6 weken. Elke lesweek bestaat uit vijf lessen: twee interactieve, leerkrachtgebonden lessen en drie zelfstandig werkenlessen (grotendeels leerkrachtvrij). Deze lestypen wisselen elkaar systematisch af.

In de zesde week worden de leerlingen getoetst. Aan de hand van de score kan de leerkracht bepalen welke leerlingen nog basisstof moeten herhalen en welke leerlingen verrijkingsstof aankunnen.

We rekenen in de eigen groep. Differentiatie binnen de groep vindt plaats op 4 niveaus.

Alle leerlingen doen mee met de instructie van de groep. Daarna kan elke leerling de leerstof op zijn/haar eigen niveau verwerken:

- het reguliere programma
- plusschriften voor zeer goede rekenaars

- het minimumprogramma voor zwakke rekenaars
- maatschriften voor zeer zwakke rekenaars

De vaste hoofdonderdelen keren jaarlijks terug, daarbij wordt in groep 7 specifiek de aandacht gericht op:

- **basisvaardigheden**
 - cijferend optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen
- **meten, tijd en geld**
 - lengte en omtrek
 - oppervlakte
 - inhoud/volume/ kubieke centimeter
 - gewicht
 - betekenis van kommagetallen
 - kommagetallen en geld, kommagetallen en lengtematen
 - kommagetallen optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen
 - tabellen en grafieken aflezen
 - plattegronden, kaart en schaal
 - de kubus
 - meetkundige figuren in platte vlak
- **breuken, procenten en verhoudingen**
 - breuken gelijknamig maken en optellen en aftrekken
 - breuken vergelijken en relateren aan hoeveelheden
 - breuken delen door een heel getal en breuk maal breuk
 - verhoudingen en verhoudingstabellen

Schrijven

De methode “**Schrift**” biedt verschillende werkvormen aan om de coördinatie van het schrijven te oefenen. Naast het schrijven in het schrijfschrift, krijgen de leerlingen allerlei losse oefeningen. De leerlingen beheersen alle kapitalen (hoofdletters) en kleine letters, daarnaast beheersen zij het blokschrift. Door middel van oefeningen worden deze voortdurend herhaald. De nadruk ligt bij deze methode op de kwaliteit van het schrijven en niet zozeer op de kwantiteit. Het gaat er om dat de kinderen netjes leren schrijven. In het werkboek en de schriften schrijven de leerlingen aan elkaar.

Wereldoriëntatie

Wereldoriëntatie is een verzamelnaam voor een aantal vakken die met elkaar geïntegreerd zijn. Denk hierbij aan aardrijkskunde, geschiedenis en natuuronderwijs. We werken met de methode:

Wijzer door de wereld - aardrijkskunde

In groep 7 staat Europa centraal.

De leerstof is verdeeld over 8 hoofdstukken van 5 lessen.

Elk hoofdstuk bestaat uit:

- 3 basislessen
- 1 toetsles
- 1 herhaling en verdiepingsles

De basislessen bevatten alles wat een leerling moet beheersen. Na de basislessen volgt de toets. Na de toets volgt er nog een herhaling / verdiepingsles

De herhalingsles biedt de informatie nog een keer in vogelvlucht aan. Leerlingen, die moeite hadden met de toets, krijgen de stof nog een keer aan de hand van opdrachten aangeboden.

Daarnaast zijn er verdiepingsopdrachten om extra uitdaging te bieden.

De volgende hoofdstukken komen aan bod:

- Hoofdstuk 1 Het dichtbevolkte West-Europa
- Hoofdstuk 2 Uitgestrekt Noord-Europa
- Hoofdstuk 3 Weer en klimaat in Europa
- Hoofdstuk 4 Het oosten van Europa

- Hoofdstuk 5 Aan de Middellandse zee (Zuid-Europa)
- Hoofdstuk 6 Werken in Europa
- Hoofdstuk 7 De Alpen
- Hoofdstuk 8 De Europese Unie

De topografie zit verweven in de lessen.

Bij de tijd - geschiedenis

De methode “ **Bij de tijd**” is opgebouwd in 10 chronologische tijdvakken, die gedurende groep 5 t/m 8 terugkeren. Europa staat in groep 7 centraal. De leerstof bestaat uit 6 blokken van 4 lessen. Elk blok bestaat uit een instructie les en drie zelfstandig werklessen. Binnen de lessen is duidelijk sprake van differentiatie in vragen en opdrachten. In het werkboek en op de kopieerbladen staan bloemetjesvragen. Deze zijn verdiepend en stellen hogere eisen aan het inlevingsvermogen. Deze vragen hoeven niet door alle leerlingen gemaakt te worden. Het blok wordt afgesloten met een toets. De leerlingen krijgen een samenvatting met daarbij behorende studievragen, zodat zij dit tijdens het zelfstandig werken of thuis nog een paar keer kunnen overlezen.

Thema's die aan bod zullen komen zijn:

- *Het Romeinse rijk*
- *Het Christendom*
- *Nieuwe tijden*
- *De Gouden Eeuw*
- *Industriële revolutie*
- *De Tweede wereldoorlog*

Natuurlijk - Biologie

De methode **natuurlijk** is verdeeld over 8 blokken. In groep 7 worden hiervan 4 blokken behandeld. Elk blok bestaat uit 4 lessen. Ieder blok wordt afgesloten met een toets. De leerlingen krijgen een samenvatting met daarbij behorende studievragen, zodat zij dit tijdens het zelfstandig werken of thuis nog een paar keer kunnen overlezen. Onderwerpen die aan bod zullen komen zijn:

- *Steeds weer anders (voortplanting)*
- *Mobiel blijven (sporen en zaden, dieren)*
- *Alles verandert (geluid, warmte, licht)*
- *Informatie verwerken (communicatie, zenuwstelsel, geuren)*

Naast natuuronderwijs maken wij ook gebruik van projecten van Natuur en Milieu educatie.

Verkeer

Aan de hand van de jeugd-verkeerskrant behandelen we allerlei thema's die leerlingen in de dagelijkse verkeerssituatie tegen kunnen komen. De volgende thema's komen dit schooljaar aan bod: Iedereen z'n eigen buurt, Speciaal voor fietsers, Op de fiets, Voorrang, Verkeersborden, Voorgaan en voor laten gaan, Met het openbaar vervoer en Tekens in het verkeer. In groep 7 nemen de leerlingen deel aan het theoretisch verkeersexamen.

Beeldende vorming

Iedere week staan tekenen en handvaardigheid staan op het rooster. Diverse technieken komen aan de orde. We werken met diverse materialen, zoals: papier, kosteloos materiaal, klei, stof, wol, waskrijt, verf e.d. Daarnaast bieden wij creablokken aan, waarbij de leerlingen groepsdoorbrekend werken. De leerlingen krijgen allerlei technieken aangeboden.

Muziek

In groep 7 zingen we bekende liedjes en wordt het liedjesrepertoire uitgebreid met nieuwe liedjes. Ter ondersteuning maken we gebruik van de methode “**muziek moet je doen**”, “**Eigenwijs**” en andere bronnen.

Lichamelijke oefening

De kinderen hebben twee maal in de week een gymnastiekles. Aparte gymschoenen, T-shirt en short of gypakje zijn verplicht. Voor kinderen met lang haar is het verplicht een elastiek in het haar te doen. De leerlingen douchen na afloop. Een les wordt gegeven door de vakleerkracht: Martijn Jansen, de andere les wordt gegeven door de groepsleerkracht.

Pad Leerplan (Programma Alternatieve Denkstrategieën)

(Voor de kinderen: proberen anders te denken)

In het schooljaar 1999-2000 zijn we gestart met het PAD-leerplan: met als doel de sociale vaardigheden en sociaal inzicht van kinderen te vergroten, en onderwijskundige en sociale processen in de groep beter te laten verlopen. Het leerplan richt zich o.a. op de volgende concrete doelen:

- Toenemende zelfcontrole: je bezinnen voordat je handelt
- Gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen versterken, en vaardig worden in het geven en ontvangen van complimenten.
- Toenemend begrip en gebruik van woorden die betrekking hebben op gevoelens.
- Beter de relatie zien tussen oorzaken en gevolgen, dat zal leiden tot beter verantwoordelijkheidsgevoel.
- Beter beseffen en begrijpen hoe je gedrag anderen beïnvloedt
- Kennis nemen en hanteren van stappen die je moet nemen bij het oplossen van sociale problemen: rustig nadenken, probleem en gevoelens vaststellen, verschillende oplossingen bedenken, gevolgen inschatten, oplossing uitproberen en opnieuw proberen als een oplossing mislukt.
- Vaardiger worden in voorkomen en/of oplossen van problemen en conflicten.

We gebruiken daarvoor een aantal hulpmiddelen, zoals: handpoppen (schildpadden), emotiekaarten, complimentenlijstjes, en een aantal andere middelen. Bij de kleuters worden het “Blauwe boek” en de “Doos vol gevoelens” gebruikt om gericht aan de sociale en emotionele ontwikkeling te werken.

Catechese

We werken met de methode Hemel en aarde.

Vijfmaal per jaar wordt er een nieuw project aangeboden; met Kerstmis en Pasen horen daar ook vieringen bij.

Met deze lessen willen we de levensbeschouwelijke ontwikkeling van kinderen stimuleren en begeleiden. In de lessen komen gebruiken, verhalen en symbolen uit allerlei godsdiensten aan de orde, zodat kinderen ook naast het katholicisme in aanraking komen met andere wereldgodsdiensten.

Engels

Het is de bedoeling dat de kinderen, ter voorbereiding op de brugklas, kennismaken met de taal, er een beetje gevoel voor krijgen en Engels leren spreken en verstaan. Aan het schrijven wordt niet te veel aandacht besteed. We gebruiken hierbij de methode: ‘**Take it Easy**’. Met het digibord en een werkboek wordt de lesstof verwerkt. De variatie binnen een les en thema is groot: filmpjes, liedjes, cartoons, luisterteksten, taalspelen, dialogen en verwerking in het werkboek. Binnen de methode wordt veel aandacht geschonken aan luisteren en spreken. Alle opdrachten worden zowel auditief als visueel aangeboden. Als kinderen het Engels nog lastig vinden, kunnen zij toch de opdracht begrijpen door mimiek en gebaren. Daarnaast besteedt ‘**Take it Easy**’ ook aandacht aan uitspraak oefeningen

met leerlingen. Vanaf unit 4 wordt er huiswerk opgegeven dat bestaat uit het leren van woordjes. Dit wordt getoetst en hier wordt een cijferbeoordeling aan gegeven.

Computer

We beschikken dit jaar over meerdere computers. Die gebruiken we bij spelling, topografie, rekenen en het leren tekstverwerken met 'Word' en powerpoint. Alle computers zijn aangesloten op het netwerk, waardoor de leerlingen op alle plekken in de school aan eigen documenten kunnen werken. Daarnaast maken leerlingen gebruik van het internet, waardoor we bij bepaalde opdrachten het internet kunnen gebruiken.

Werkstuk/spreekbeurt

De kinderen doen/maken 2 verschillende opdrachten:

- Werkstuk alleen (2 werkstukken)

De leerlingen maken twee werkstukken. Zij kiezen een landl waar zij meer over te weten willen komen binnen een kader. En maken dagboek, krant, werkstuk over WO II. Tijdens docu-uur gaan de leerlingen op zoek naar informatie. De informatie kan op allerlei manieren verkregen worden: internet, informatieboekjes, folders, bibliotheek. De informatie wordt weergegeven in hoofdstukken.

- Spreekbeurt (presenteren)

De spreekbeurt wordt thuis voorbereid. De leerlingen kiezen een onderwerp en gaan zelf op zoek naar de benodigde informatie. De informatie presenteren zij aan de klas. Dit kan aan de hand van een powerpointpresentatie. De leerlingen hebben als hulp een blad gekregen om de spreekbeurt voor te bereiden.

Een eventuele powerpointpresentatie van de spreekbeurt kunt u meegeven op een USBstick om te tonen tijdens de spreekbeurt.

Adaptief onderwijs

In het adaptief onderwijs staan drie kernwoorden centraal:

- Relatie
- Competentie
- Autonomie

Deze drie kernwoorden centraal stellend in onze wijze van onderwijs geven, zijn wij van mening dat wij de kinderen in de volle breedte de bagage meegeven die wij hen in hun verdere leven willen meegeven. Een direct gevolg van deze wijze van onderwijs geven is niet het onderwijs, maar **het kind centraal te stellen**. "Kind volgend onderwijs", of ook wel: Onderwijs op maat.

Wat doen wij al in de praktijk:

Dag- en weekplannen.

Vanaf groep 4 tot en met groep 8 werken de kinderen met dagplannen en/of weekplannen. Hierbij wordt er in de leerstof voor de kinderen onderscheid gemaakt in de hoeveelheid stof en de moeilijkheidsgraad. Er wordt bijvoorbeeld geschapt in het aantal te maken rijtjes sommen én het is mogelijk dat kinderen in de stof vooruit werken.

Met name in de bovenbouw kunnen de kinderen zelf bepalen op welk moment van de week zij welke stof maken (autonomie). Het leren plannen van werk is hierin belangrijk, en hiermee bereiden wij de kinderen voor op het voortgezet onderwijs.

Zelfstandig werken.

Een belangrijke vereiste voor het werken met weekplannen is het zelfstandig kunnen werken. Kinderen moeten in staat zijn zelf hun problemen op te kunnen lossen, of door middel van uitgestelde aandacht toch verder te kunnen gaan met hun werk. Wanneer de groep hiertoe in staat is, is de leerkracht in staat kinderen individueel te begeleiden. Kinderen worden hiertoe uitgenodigd door de leerkracht, of komen op eigen verzoek voor extra uitleg van bepaalde stof.

Gedifferentieerde instructie

Leerkrachten geven meer instructie op niveau. Wij stellen de leerlingen in staat zelf te bepalen of zij naar de uitleg luisteren of niet. In sommige gevallen bepalen de leerkrachten het nog, echter het blijkt dat kinderen dit prima zelf kunnen inschatten. Het onnodig luisteren naar de instructie wordt hiermee voorkomen. Hierdoor wordt het mogelijk uitgebreider stil te staan bij die leerlingen die deze instructie nodig hebben.

Huiswerk

De kinderen krijgen twee keer in de week huiswerk mee, dat zij thuis moeten maken. Iedere week is dat oefenen van rekenen, spelling, werken met werkwoorden om te oefenen. Daarnaast krijgen ze regelmatig samenvattingen van toetsen mee naar huis. Voor het voortgezet onderwijs is het belangrijk dat de kinderen leren het huiswerk te maken en leren plannen. De kinderen nemen elke dag de huiswerkmap en de agenda mee naar school. Via de agenda kunt u dagelijks controleren hoe uw kind met het huiswerk omgaat. Ook boekbesprekingen en spreekbeurten vallen onder het huiswerk. De kinderen bereiden dit thuis voor. De leerlingen dienen zelf zorg te dragen voor de aanschaf van een eigen agenda en de huiswerkmap.

René Rademaker, Ineke Kietselaer

Ingrid Schwier, Ineke Kietselaer,

Carolien Fokker, Saskia Mensen